

**Станіна О. Д.,**  
*доцент кафедри*  
*інформаційних технологій*  
*Дніпропетровського державного*  
*університету внутрішніх справ,*  
*кандидат технічних наук, доцент*

## **ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КРОК В МАЙБУТНЄ**

Персональні комп'ютери, мережа Інтернет, штучний інтелект, цифрові технології, біоінженерія тощо – все те, що раніше здавалося фантастикою, сьогодні є буденною реальністю. Експоненційний розвиток інформаційних технологій стосується всіх сфер життя та безумовно призводить до оптимізації виробничих процесів, зменшення необхідності використання людської праці.

Повсемісне впровадження цифрових технологій в повсякденне життя, виробничу сферу спричиняє збільшення виробничих потужностей, дозволяє знизити витрати (чи втрати) бізнесу, збільшує доступність інформації та відкриває границі і можливості для подальшого розвитку кожної окремої країни та світу в цілому. Цифрові технології, насправді, у значній мірі перетворили світ та спричинили зміну звичних моделей роботи всіх сфер життя людини. Сьогодні все більше відмічаються тенденції для перенаправлення інвестицій з більш традиційних сфер у цифрову.

Цифровізація, окрім наглядної зміни у вигляді економії ресурсів, має й деякі побічні ефекти, про які також слід сказати: 1) підвищення економічної конкуренції між різними країнами внаслідок загальної глобалізації; 2) зміна характеру моделі вибору тих чи інших товарів та послуг; 3) виникнення окремої сфери для товару «інформація», який у майбутньому в значній мірі може вплинути на прийняття вкрай важливих економічних рішень.

Цифровізація та автоматизація суттєво змінила ті тенденції в області економіки, які довгий час були незмінними. Так, для прикладу візьмемо сферу праці. Протягом багатьох сторіч ми спостерігали стійку тенденцію до збільшення вимог до кваліфікації робітника, підвищення його відповідальності тощо. З настанням четвертої промислової революції можна було спостерігати зворотну тенденцію, яка характеризується повсемісним впровадженням штучного інтелекту та зниженням вимог до спеціаліста, який, власне, й буде з цією системою працювати. З іншого боку, напевно, невірно розповідати про зниження вимог для усіх спеціалістів, бо тут мова, скоріше, йде саме про перерозподіл та модифікацію ринку праці. Так, якщо до спеціаліста, який буде взаємодіяти з системою штучного інтелекту, вимоги дещо зменшуються, у той же час до самого розробника такої системи з кожним роком такі вимоги будуть тільки збільшуватися, і їх підвищення – прямий результат ускладнення самої системи.

Тут також слід зазначити нездорову тенденцію в сфері зайнятості, яка характеризується значним переформатуванням в процесі швидкої зміни на ринку праці. І, скоріше за все, такі зміни будуть стосуватися не лише (а може, і не стільки) робітників з низькою заробітною платою, а поруч з ними – всього середнього класу. І справа в дійсності у доцільності самої оптимізації, оскільки інколи вигідніше залишити низькокваліфікованого робітника з невеликою зарплатнею, ніж купувати нову автоматизовану систему. Зовсім інша ситуація відбувається у випадку, коли робітник має достатньо високу заробітну платню, і тоді, як наслідок, роботодавцю є сенс її скорочувати та піти шляхом заміни десяти робітників всього одним спеціалістом разом з установленням на виробництві сучасної автоматизованої системи.

З іншого боку, як зазначають деякі дослідники [1], проблема з безробіттям, справді, не така однозначна, і наразі в першу чергу слід говорити саме про модифікацію ринку праці та перерозподіл ринку праці з пріоритетом переключення на ІТ-сферу.

Окрім цього, важливо відмітити, що тенденції, які прослідковуються на ринку праці, потягнуть за собою певні зміни і в інших сферах. Так, наприклад, чи не найпершою постраждає сфера освіти (вже зараз ми бачимо певні тенденції в цьому напрямі), адже кожного року буде все зменшуватися потреба у базовій середній освіті і будуть все більше підвищуватися вимоги до вищої освіти, причому сама освіта, скоріше за все, матиме направленість на досить невелику групу людей. Вже зараз можна казати про зміни пріоритетів – від базових «енциклопедичних» знань до сфери цифрових технологій. Також можна прогнозувати зміни, наприклад, у сфері культури, яка безпосередньо пов'язана з рівнем та якістю освіти, а через зміни у сфері культури відбудуться вкрай важливі і водночас з тим небезпечні зміни у всіх інших сферах, оскільки зміняться загальні тенденції, правила поведінки, світосприйняття тощо.

Крім того, в результаті четвертої промислової революції виникла нова проблемна сфера – кіберзлочинність [2], яка в свою чергу потребує окремого підходу для боротьби з нею [3].

Отже, повсемісні зміни в економічній та соціальній сферах, що є наслідком цифровізації, зараз є не просто тенденцією, а нашим буденним сьогоденням. Ігнорувати такі зміни наразі неможливо і навіть шкідливо, а взагалі – досить небезпечно. Тепер вбачається важливою задача розробки нових підходів та принципів життя і соіснування у світі разом з останніми тенденціями, що прослідковуються і значно впливають на населення цілої планети.

#### Список використаних джерел:

1. Bukht R., Heeks R. Defining, Conceptualising and Measuring the Digital Economy. *International Organisations Research Journal*. 2018. Vol. 13 (2). Pp. 143-172.
2. Рибальченко Л. В. Кіберзлочинність та її вплив на економічну безпеку країни. *Економічна та інформаційна безпека: актуальні питання та інновації: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 4 листопада 2021 р.)*. Дніпро : ДДУВС, 2021. С. 198-200.
3. Гребенюк А. М., Рибальченко Л. В., Прокопов С. О. Моніторинг кіберінцидентів хмарних сервісів та захист цифрових каналів зв'язку. *The First Special Humanitarian Issue of Ukrainian Scientists. European Scientific e-Journal*. 2022. Vol. 3 (18). Pp 40-53.